

## 8. Visible Meaning 2/3

Schlenker, Philippe. 2016. Visible Meaning: Sign Language and the Foundations of Semantics. Dostupné na [Lingbuzz](#).



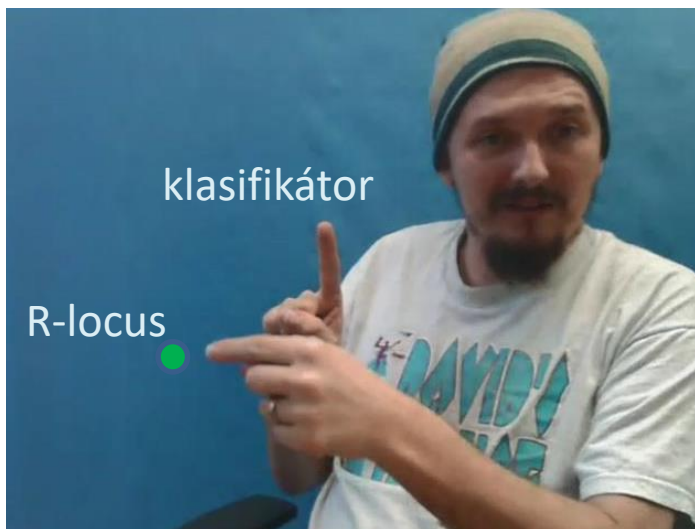
# Opakování

## Vázání proměnných

- Tradičně: proměnná může být vázána kvantifikátorem, pouze pokud je v jeho skopu / je c-komandována
- Protipříklad: tzv. oslí věty  
(př.) *Pokud farmář vlastní osla<sub>i</sub>, bije ho<sub>i</sub>.*  
(osel = indefinitní NP, zobecněný kvantifikátor)

Článek: argumenty pro tzv. dynamické vázání; proměnné pro časy a světy

- znaková jazyky:
  - overtní evidence pro to, jak funguje vázání proměnných (koreference zájmen)
  - místa v prostoru (R-loci) umožňují jednoznačnou indexaci



DEPUTY<sub>b</sub> SENATOR<sub>a</sub> CL<sub>b</sub>-CL<sub>a</sub> IX-b a-TELL-b IX-a / IX-b WIN ELECTION

## 2.2 Loci as variables

- deskripce: zavádění loci přes NP nebo index (ukazovací zájmeno)
  - počet loci neomezen (jen kognitivně)
  - „jednoduchá“ loci: místo/bod v prostoru
  - „větší“ loci: obloukovitý pohyb (tvar ruky indexu)
  - víc loci: plurálová zájmena (MY 2, MY 3, MY 4, NÁS 5; ONI 2, ONI 3, ONI 4, JICH 5 )
- 
- Společné vlastnosti zájmen (indexů) v MJ a ZJ:  
vázání, pohyby, elipsa, oslí věty

## 2.3 Individual, time and world variables

- abstraktní anaforický mechanismus (entity, časy, modalita)
- stejný index pro všechny typy anafory?
  
- v MJ:
  - řada proměnných pro entity (neseny zájmeny)
  - málo se pracuje s proměnnými pro časy a modalitu (možná afixy?)
  - overtně např. anglické *then*

- Indexace:
  - ne: univerzální zájmeno, ale indexování má všechna užití (v MJ není vidět)
  - časová anafora: př. 12; pozn. časová osa – VČERA, ZÍTRA
  - modální anafora: př. 13; modální slovesa – existenční (can), univerzální (must)
  - shrnutí: stejné vlastnosti pro časovou a modální anaforu
- Shift: lokativní, časový, modální (reference k osobě přes locus zavedený pro něco jiného)

- str. 13: časová a modální indexace je podobná lokální indexaci (jiná než osobní indexace)
- možnosti:
  - a) osobní anafora se liší od ostatních
  - b) nelingvistické důvody (osoby prominentní...)

## 2.4 Dynamic variables

- vázání: domýšlíme si v MJ (inference), může být overtní v ZJ
- mechanismus v ZJ: zavedení místa a odkazování k němu
- př. 17: antecedent v hlavní větě vs. antecedent ve vedlejší větě
- př. 18: u indefinitní NP nehraje už roli (dynamické vázání)
- **Dynamická sémantika:** PJ se nechová čistě logicky
- **E-type analýzy:** zájmena  $\neq$  proměnné, ale definitní deskripce (určité členy s elipsou)



- Výzvy pro E-type analýzy:
  - „he“ není jen jeden, jak řešit? (zmnožení situací přes „if“)
  - formální vazba mezi zájmenem a antecedentem? př. 19  
(mechanismus elipsy, pokud skutečně „her“ = „the wife“)
  - př. 20 – *bishop sentences* (co je problém pro e-type teorie?)
- str. 17: Horn – možná nepotřebujeme dva odlišené antecedenty (2 indexy, 1 antecedent)
- ASL: potřebujeme, každý zavádí vlastní proměnnou

## 2.5 Variables or features

- Kuhn: Loci jsou rysy, ne proměnné
- vlastnosti proměnných:
  - př. 23: proměnná vázána nejbližším Op
  - př. 24: když nejsou vázané, tak musí stejně koreferovat

## 2.5.3 Two directions (str. 19, 20)

- 1) loci jsou rysy;** dědí se podobně jako morfosyntaktická shoda
  - „only“ – umožňuje dědit rysy bez interpretování (*Jen Mary udělala svůj úkol.*)
  - **problém:** neomezený počet míst (rysy jsou položky seznamu); paralelní problém u deixe (není inventář)
  - **výhoda:** př. 27, jedno místo pro více referentů (jako u „ona“)
  - Kuhnovy rysy nápadně připomínají proměnné (kontext/dskurz)

## 2) loci jsou někdy rysy a někdy proměnné

př. 31: c – adresát je v kontextu

s(a) – přiřazení významu místu

př. 33: rysy se mohou dědit, ale nemusí se interpretovat

př. 34: pluralita John+Mary - proměnná

zájmeno – může odkazovat jen na část plurality

Locus je obecnější než proměnná (může jich tam být víc).

# 3. Logical visibility II: Beyond Variables

Role shift – operace pro kontext shift

## **3.1 Role shift as Visible context shift**

### **3.1.1 Data**

MJ: nepřímá evidence pro kontext shift (indexy)

ZJ: tradice popisu kontext shiftu:

natočení těla,

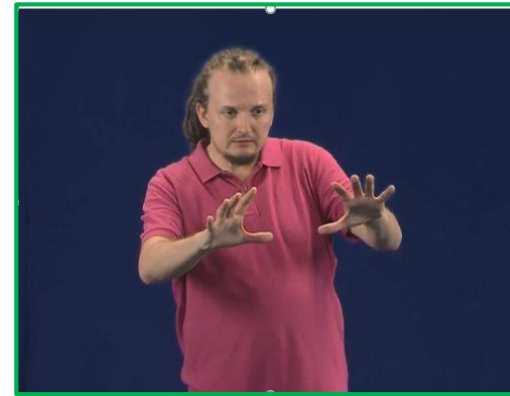
pohled

→perspektiva jiné osoby

## Role shift:

a) speech/thought (Attitude role shift)

b) action (Constructed action)



[PES](#)

Quer: attitude role shift je overtní kontext shift

morfologicky:

přerušeni očního kontaktu + nasměrování pohledu

natočení těla

změna polohy hlavy

změna výrazu obličeje

př. 35: vyloučit, že nejde o citaci  
některé indexy stále interpretované bez shiftu

### **3.1.2 Mixing of perspectives vs. Shift together**

př. 36: John říká: „Můj syn...“ vs. John říká, že můj syn...

př. 37: v ruštině je přítomný čas index (není časová souslednost)

př. 38: attitude verbs (*souhlasit, líbit se...*) – **mix perspektiv**

př. 39 a 40 – Zazaki nedovoluje mix

př. 41 – ***Shift together*** (parametr), shiftované „here“

- Otázka: Proč není v MJ overní kontext shift?
  - a) nevšimli jsme si ho (jen intonace)
  - b) v ZJ ho vidíme jen díky silné ikoničnosti

### **3.1.3 Futher complexities**

- toto vše musí být aplikovatelné i na „akční“ ty role shiftu  
(obvykle pozorováno jen na slovesech)

př. 42 a 43 - test na citaci; **jaké jsou ty gramatické závislosti?**

- na ASL použít nejde (lze extrahovat z citace)



## 3.2 Aspect: visible event decomposition

- Wilbur: v SL lze pozorovat overtne telicitu (movement profile, end-state afix)
- telický vs. atelický (MJ): modifikace časovými adjunktami  
*John znal Mary roky.*  
*John našel Mary za dva roky.*

[příklady?](#) (neveřejný odkaz)